

ΑΠΟΦΑΣΗ 99 / 2013
Αριθμός κατάθεσης αγωγής 266/ΤΠ/29-10-2010
ΠΟΛΥΜΕΛΕΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ
ΤΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ από τους Δικαστές, Δημοσθένη Στίγγα, Πρόεδρο Πρωτοδικών, Παναγιώτα Δ. Χριστοφίλη, Πρωτοδίκη - Εισηγήτρια, Αγγελική Πολυμένη, Πρωτοδίκη καθώς και από την Γραμματέα, Χαρίκλεια Κούκου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕ δημόσια, στο ακροατήριό του, στις 2 Μαρτίου 2012, για να δικάσει τη με αριθμό καταθέσεως 266/ΤΠ/29-10-2010.

ΕΝΑΓΩΝ: Ο Δήμος Λέσβου Ο.Τ.Α. ιδρυθέντος με το ν. 3852/2010 κατόπιν συγχωνεύσεως προϋφισταμένων Ο.Τ.Α μεταξύ των οποίων και ο Δήμος Λουτροπόλεως Θερμής, ως καθολικός διάδοχος του συγχωνευθέντος Δήμου Λουτροπόλεως Θερμής στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του οποίου υπεισήλθε, που εδρεύει στη Μυτιλήνη Λέσβου και εκπροσωπείται νόμιμα, από το Δήμαρχο αυτού, ο οποίος παραστάθηκε δια των πληρεξουσίων δικηγόρων του Θεοδώρας Κιοσέογλου (Δ.Σ. Θεσσαλονίκης) και Αγγελικής Σαντή, οι οποίοι κατέθεσαν προτάσεις.

ΕΝΑΓΟΜΕΝΟ: Το Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «Ενιαίο Ταμείο Ανεξάρτητων Απασχολουμένων» (Ε.Τ.Α.Α.), που απορρόφησε το ΝΠΔΔ με την επωνυμία «Ταμείο Συντάξεως και Αυτασφάλισης Υγειονομικών» που εδρεύει στην Αθήνα που εδρεύει στην Αθήνα (Μάρνης 22) και εκπροσωπείται νόμιμα, το οποίο παραστάθηκε δια της πληρεξουσίας του δικηγόρου του Θεοδώρας Αρώνη η οποία κατέθεσε προτάσεις.

ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΗΜΕΡΙΝΗ δημόσια συζήτηση της υπόθεσης και κατά την εκφώνηση της υπόθεσης από το πινάκιο, οι διάδικοι παραστάθηκαν, όπως σημειώνεται παραπάνω, και οι πληρεξούσιοι δικηγόροι τους ζήτησαν να γίνουν δεκτά όσα αναφέρονται στις έγγραφες προτάσεις τους.

Η ΣΥΖΗΤΗΣΗ της υπόθεσης αρχικά προσδιορίστηκε για την δικάσιμο της 3-6-2011 και μετ' αναβολή για την αναφερόμενη στην αρχή της παρούσας δικάσιμο της 2-3-2012 κατά την οποία και συζητήθηκε.

ΜΕΛΕΤΗΣΕ ΤΗΝ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ
ΚΑΙ
ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Ι. α) Το Σύνταγμα 1975/1986/2001/2008 καθιερώνει με το άρ. 24παρ.1 και 6 την προστασία του πολιτιστικού και φυσικού περιβάλλοντος ως υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός. Στο άρ. 18 παρ.1 ορίζεται ότι ειδικοί νόμοι ρυθμίζουν τα σχετικά με την ιδιοκτησία και διάθεση μεταξύ άλλων και των αρχαιολογικών χώρων και θησαυρών. Με το άρ. 5παρ.1 καθιερώνεται το δικαίωμα του καθενός στην ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας του.

Ο ισχύων Ν. 3028/2002 καθορίζει ως αντικείμενο προστασίας την πολιτιστική κληρονομιά από τους αρχαιότερους χρόνους μέχρι σήμερα, με «σκοπό την διατήρηση της ιστορικής μνήμης χάριν της παρούσας και των μελλοντικών γενεών και την αναβάθμιση του πολιτιστικού περιβάλλοντος» (άρ. 1 παρ. 1. Ν.3028/2002). Σύμφωνα με την διάταξη της παρ. 2 άρ. 1 Ν.3028/2002 "Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς" (Α' 153), ορίζονται τα εξής : 1. Στην προστασία που παρέχεται με τις διατάξεις του παρόντος νόμου υπάγεται η πολιτιστική κληρονομιά της Χώρας από τους αρχαιότερους χρόνους μέχρι σήμερα. Η προστασία αυτή έχει ως σκοπό τη διατήρηση της ιστορικής μνήμης χάριν της παρούσας και των μελλοντικών γενεών και την αναβάθμιση του πολιτιστικού περιβάλλοντος ... " 2 ... "α) .. Ως πολιτιστικά αγαθά νοούνται οι μαρτυρίες της ύπαρξης και της ατομικής και συλλογικής δραστηριότητας του ανθρώπου, β) ως μνημεία νοούνται τα πολιτιστικά αγαθά που αποτελούν υλικές μαρτυρίες και ανήκουν στην πολιτιστική κληρονομιά της Χώρας και των οποίων επιβάλλεται η ειδικότερη προστασία βάσει των εξής διακρίσεων: αα) ως αρχαία μνημεία νοούνται όλα τα πολιτιστικά αγαθά που ανάγονται στους προϊστορικούς, αρχαίους, βυζαντινούς και μεταβυζαντινούς χρόνους και χρονολογούνται έως και το 1830 .... ββ) ως νεότερα μνημεία νοούνται τα πολιτιστικά αγαθά που είναι μεταγενέστερα του 1830 και των οποίων η προστασία επιβάλλεται λόγω της ιστορικής, καλλιτεχνικής ή επιστημονικής σημασίας τους, κατά τις διακρίσεις των άρθρων 6 και 20 .....

Στη διάταξη του άρθρου 3 του νόμου προβλέπεται ότι : "η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς της Χώρας συνίσταται κυρίως : α) στον εντοπισμό, έρευνα, καταγραφή ... β) στη διατήρηση και στην αποτροπή της καταστροφής, της αλλοίωσης και γενικά κάθε άμεσης ή έμμεσης βλάβης της ..., γ) .... δ) στη συντήρηση και την κατά περίπτωση αναγκαία αποκατάστασή της ... ε) .... στ) στην ανάδειξη και την ένταξή της στη σύγχρονη κοινωνική ζωή και ζ) στην παιδεία, την αισθητική αγωγή και την ευαισθητοποίηση των πολιτών για την πολιτιστική κληρονομιά".

ΟΜΟΡΡΗΘΙΑΚΕ
Η
ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

και ταυτης
μετατεθεισης
ο αρχαιότερος
της συνθέσεως
δικαστης

Στο άρθρο 6 του νόμου ορίζονται τα εξής : "1. Στα ακίνητα μνημεία περιλαμβάνονται : α) τα αρχαία που χρονολογούνται έως και το 1830, β) τα νεότερα πολιτιστικά αγαθά που είναι προγενέστερα των εκάστοτε τελευταίων εκατό ετών και χαρακτηρίζονται μνημεία λόγω της αρχιτεκτονικής, πολεοδομικής, κοινωνικής, εθνολογικής, λαογραφικής, τεχνικής, βιομηχανικής ή εν γένει ιστορικής, καλλιτεχνικής ή επιστημονικής σημασίας τους, γ) τα νεότερα πολιτιστικά αγαθά που ανάγονται στην περίοδο των εκάστοτε τελευταίων εκατό ετών και χαρακτηρίζονται μνημεία λόγω της ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής, πολεοδομικής, κοινωνικής, εθνολογικής, λαογραφικής, τεχνικής, βιομηχανικής ή εν γένει ιστορικής, καλλιτεχνικής ή επιστημονικής σημασίας τους. 2. Ο χαρακτηρισμός ακινήτου μνημείου είναι δυνατόν να αφορά και κινητά που συνδέονται με ορισμένη χρήση του ακινήτου, τις χρήσεις που είναι σύμφωνες με το χαρακτήρα του ως μνημείου, καθώς και τον περιβάλλοντα χώρο ή στοιχεία αυτού. .... 4. Τα αρχαία ακίνητα μνημεία προστατεύονται από το νόμο χωρίς να απαιτείται η έκδοση οποιασδήποτε διοικητικής πράξης.... 9. Η απόφαση χαρακτηρισμού ακινήτου μνημείου ... μπορεί να ανακληθεί μόνο για πλάνη περί τα πράγματα".

Κατά τα άρθρα 1 και 5 του Ν. 1469/1950 (Α' 169), δύνανται να υπαχθούν στο ειδικό καθεστώς προστασίας του άρθρου 52 του Ν. 5351/1932 περί αρχαιοτήτων, αφενός μεν οικοδομήματα και μνημεία μεταγενέστερα του έτους 1830, χαρακτηριζόμενα ως «έργα τέχνης χρίζοντα ειδικής προστασίας», αφετέρου δε ιστορικοί τόποι και κτίσματα νεότερα του έτους 1830 τα οποία έχουν «ιστορικήν σπουδαιότητα» (άρθρο 5). Κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, ως ιστορικός τόπος ή κτίσμα με ιστορική σπουδαιότητα νοείται όχι μόνο ο τόπος ή το κτίσμα στους οποίους έλαβαν χώρα εθνικής ή πολιτικής σημασίας ιστορικά γεγονότα, αλλά και οι διασώζοντες τη μνήμη πολιτιστικών συμβεβηκότων ή συνηθειών (βλ. ΣΤΕ 3704/00, 2141/99, 1150/97, 4663/96, δημ: Τνδ Νόμος).

Κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, όπως συνάγεται και από την εισηγητική έκθεση του ν. 3028/2002, τα μνημεία, ως μαρτυρίες του ανθρώπινου βίου που συγκροτούν αναγκαίο παράγοντα για τη διαμόρφωση και τη διατήρηση της ιστορικής μνήμης και των συλλογικών ταυτοτήτων, καθώς και για τη διασφάλιση, χάριν και των επερχόμενων γενεών, της ιστορικής συνέχειας και παράδοσης, αλλά και συμβάλλουν στην ποιότητα ζωής, συνιστούν ουσιώδες στοιχείο της πολιτιστικής κληρονομιάς, η προστασία της οποίας αποτελεί υποχρέωση της Πολιτείας και, συγχρόνως, ενόψει και της

αναθεωρημένης διατάξεως του άρθρου 24 παρ. 1 του Συντάγματος, ευθύνη και δικαίωμα του καθενός.

Ειδικότερα, τα ακίνητα μνημεία που ανάγονται στην περίοδο των εκάστοτε τελευταίων εκατό ετών χαρακτηρίζονται ως μνημεία λόγω της ιδιαίτερης αξίας τους, η οποία μπορεί να είναι, μεταξύ άλλων, αρχιτεκτονική, όπως συμβαίνει με τα οικοδομήματα που σημαδεύουν την εισαγωγή μιας σημαντικής περιόδου της αρχιτεκτονικής στον τόπο μας ή έχουν διακριθεί μέσα από την έγκυρη αρχιτεκτονική κριτική, ή αξία ιστορική, όταν πρόκειται για ακίνητο ή χώρο που συνδέεται με την πολιτική ή κοινωνική ιστορία του νεότερου ελληνικού κράτους ή ορισμένης περιοχής και η διατήρησή του συμβάλλει στη διαφύλαξη της ιστορικής μνήμης.

Περαιτέρω, όπως έχει κριθεί, κατά το χαρακτηρισμό δεν εξετάζεται ούτε η έκταση των οικονομικών συνεπειών που μπορεί να προκληθούν στους ενδιαφερομένους, ούτε η τυχόν επίδραση του χαρακτηρισμού στις νομικές σχέσεις μεταξύ ιδιωτών, αφού οι κρίσιμες διατάξεις αποβλέπουν στην εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, δηλαδή έννομου αγαθού, του οποίου η διαφύλαξη αποτελεί υποχρέωση της Διοικήσεως, κατά ρητή συνταγματική επιταγή. (ΣΤΕ 3050/2004, ΔΗΜ τνδ ΝΟΜΟΣ).

Τα μνημεία και οι αρχαιολογικοί χώροι είναι κοινόχρηστα πράγματα, ως ανήκοντα στα εκτός συναλλαγής (ΑΚ966), και ως τέτοια περιλαμβάνονται στην ευρύτερη έννοια της προσωπικότητας και αποτελούν εκδηλώσεις της. Το δικαίωμα κάθε πολίτη, που έχει ηθικό έννομο συμφέρον, στην προστασία, διάσωση και απόλαυση αυτών (π.χ αρχαιολογικών θησαυρών και μνημείων της χώρας είναι έκφανση του δικαίου της προσωπικότητας. Η προσβολή τους, επομένως, με οποιονδήποτε τρόπο συνιστά προσβολή του προστατευομένου κατ'άρ. 57 ΑΚ δικαιώματος της προσωπικότητας. Ο φορέας του δικαιώματος έχει ηθικό έννομο συμφέρον και αξίωση για άρση της προσβολής και παράλειψη αυτής στο μέλλον καθώς και για επαναφορά των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση. Οι αρχαιολογικοί θησαυροί και τα μνημεία της χώρας συγκαταλέγονται στα περιβαλλοντικά αγαθά, και η προστασία του δικαιώματος χρήσεως των περιλαμβάνει όχι μόνον το δικαίωμα χρήσεως υπό στενή έννοια, αλλά και το δικαίωμα διάσωσης τους προς όφελος και των επόμενων γενεών

Ι. β) Κατά το άρθρο 11 του ν.3028/2002 : «1. Ο κύριος, ο νομέας ή ο κάτοχος ακινήτου μνημείου ή ακινήτου μέσα στο οποίο διατηρείται ακίνητο αρχαίο, οφείλει να συνεργάζεται με την Υπηρεσία και να ακολουθεί τις υποδείξεις της για τη διατήρηση, την ανάδειξη και εν

ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ
Η
ΕΞΙΝΗΤΡΙΑ

και ταυτης
μεταπειθεισης
ο αρχαιότερος
ης συνθέσεως
ικιστής

γένει την προστασία του μνημείου. Οφείλει επίσης να επιτρέπει την περιοδική ή έκτακτη επιθεώρηση του μνημείου από την Υπηρεσία μετά από έγγραφη ειδοποίηση και να ειδοποιεί χωρίς υπαίτια καθυστέρηση την Υπηρεσία για κάθε γεγονός που μπορεί να το θέσει σε κίνδυνο. 2. Ο κύριος ή ο νομέας μνημείου υποχρεούται να μεριμνά για την άμεση εκτέλεση των εργασιών συντήρησης, στερέωσης ή προστασίας ετοιμόρροπου μνημείου χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, με δική του δαπάνη και υπό την εποπτεία και τις υποδείξεις της Υπηρεσίας σύμφωνα και με τις διατάξεις των άρθρων 40 και 41. ....3. Ο κύριος, ο νομέας ή ο κάτοχος ακινήτου μνημείου ή ακινήτου μέσα στο οποίο διατηρείται αρχαίο οφείλουν να διευκολύνουν τη φωτογράφιση και τη μελέτη από την Υπηρεσία ή από ειδικούς επιστήμονες στους οποίους έχει χορηγηθεί σχετική άδεια από την Υπηρεσία. 4. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται αναλόγως και ως προς τους δικαιούχους άλλων εμπραγμάτων δικαιωμάτων.» Σύμφωνα δε με το άρθρο 40 του ίδιου νόμου : «1. Οι Εργασίες σε ακίνητα μνημεία και ιδίως η συντήρηση, η στερέωση, η αποκατάσταση, η ανασύλωση, η κατάχωση, η τοποθέτηση προστατευτικών στεγών, η διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου και οι εργασίες που αποβλέπουν σε απόδοση σε χρήση ή σε φιλοξενία χρήσεων αποσκοπούν στη διατήρηση της υλικής υπόστασης και της αυθεντικότητάς τους, την ανάδειξη και εν γένει στην προστασία τους. Διενεργούνται σύμφωνα με μελέτη, η οποία εγκρίνεται από την Υπηρεσία ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου, ή αν αυτές είναι μείζονος σημασίας, με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου. Για την έγκριση της μελέτης απαιτείται να έχει προηγηθεί η τεκμηρίωση του μνημειακού χαρακτήρα του ακινήτου. 2. Επείγουσες εργασίες συντήρησης και στερέωσης διενεργούνται με μέριμνα της Υπηρεσίας χωρίς υπαίτια καθυστέρηση και χωρίς άλλη διατύπωση. 3. Εάν οι αναφερόμενες στο παρόν και στα άρθρα 41 κα 42 εργασίες εκτελούνται από την Υπηρεσία, δεν απαιτείται η έκδοση οικοδομικής άδειας. 4. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού τίθενται οι ειδικότεροι κανόνες που διέπουν την εκπόνηση των μελετών και την εκτέλεση των εργασιών, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος άρθρου. Αυτό αφορά ιδίως την καταγραφή, αποτύπωση, τεκμηρίωση, τοπογράφηση των μνημείων, την κατάρτιση των σχετικών αρχιτεκτονικών, δομοστατικών και διαγνωστικών μελετών, τις μελέτες συντήρησης, προστασίας, αναστήλωσης, ανάδειξης, διαχείρισης και ολοκληρωμένης χρήσης των μνημείων, την εφαρμογή συστημάτων ποιοτικού ελέγχου στα έργα συντήρησης και αναστήλωσης και κάθε άλλο συναφές ζήτημα, ενώ κατά το άρθρο 41 : «1. Αν ο φέρων

οργανισμός ενός μνημείου μεταγενέστερου του 1453 έχει υποστεί επικίνδυνες βλάβες και είναι έτοιμος να καταρρεύσει, συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού πενταμελής επιτροπή αποτελούμενη από έναν αρχιτέκτονα, έναν συντηρητή και έναν πολιτικό μηχανικό, υπαλλήλους του Υπουργείου Πολιτισμού, έναν αρχαιολόγο και έναν ιστορικό ή ιστορικό τέχνης ή δύο αρχαιολόγους, υπαλλήλους του Υπουργείου Πολιτισμού, αν το μνημείο χρονολογείται μέχρι το 1830, ή έναν αρχιτέκτονα της αρμόδιας πολεοδομικής αρχής, και έναν ιστορικό ή έναν ιστορικό τέχνης αν το μνημείο είναι νεότερο. Η επιτροπή ελέγχει την κατάστασή τους και προτείνει μέτρα υπό την προϋπόθεση ότι διαφυλάσσεται η αυθεντικότητα του μνημείου, στα οποία περιλαμβάνονται και οι αναγκαίες εργασίες για την υποστύλωση, την προσωρινή στερέωση του κτιρίου, την αποξήλωση ετοιμόρροπων τμημάτων, τη συλλογή αρχιτεκτονικών μελών, την απομάκρυνση διακοσμητικών στοιχείων που κινδυνεύουν, καθώς και την ασφάλεια των ενοίκων ή των διερχομένων.....3. Επείγουσες εργασίες προστασίας ετοιμόρροπων μνημείων γίνονται με μέριμνα της Υπηρεσίας χωρίς υπαίτια καθυστέρηση και χωρίς άλλη διατύπωση. 4....5. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα για την εφαρμογή των προηγούμενων παραγράφων.» Αναφορικά δε ειδικώς με την προστασία ετοιμόρροπων μνημείων, όπως στην ένδικη περίπτωση, σχετική είναι η εκδοθείσα κατά την ανωτέρω νομοθετική εξουσιοδότηση υπ' αριθμ. ΥΠΠΟ/ΔΟΕΠΥ/ΤΟΠΥΝΣ/27744 (ΦΕΚ Β 627 3.4.2009) απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού.

Σύμφωνα με αυτήν ορίζεται ότι (άρθρο 2) «1α. Ακίνητο μνημείο, μεταγενέστερο του έτους 1453, θεωρείται ετοιμόρροπο από στατικής και δομική απόψεως όταν, λόγω ανεπαρκούς ή κακής θεμελίωσης ή κακής σύνθεσης και ποιότητας των υλικών από τα οποία αποτελείται, ή κακότεχνης δομικής εργασίας ή υποσκαφής, διάβρωσης από ύδατα ή ακατάλληλης διάταξης ή σύνθεσης ή ανεπαρκών διαστάσεων των στοιχείων αυτού ή αποσάθρωσης των υλικών και των συνδετικών κονιαμάτων των δομικών του στοιχείων ή βίαιου συμβάντος, φυσικής καταστροφής, προκύπτουν ενδείξεις ότι δεν είναι ασφαλές, έχει χάσει την απαιτούμενη φέρουσα ικανότητα μερικά ή στο σύνολο του και υπάρχει κίνδυνος κατάρρευσης του.

Η ύπαρξη των ενδείξεων αυτών διαπιστώνεται μακροσκοπικά ή με υπολογισμούς.....» (άρθρο 3) «Η κίνηση της διαδικασίας για την εξέταση πιθανολογούμενης ετοιμορροπίας μνημείου γίνεται: α) Αυτεπαγγέλτως από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού. β) Μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου κυρίου, νομέα,

κατόχου του εν λόγω μνημείου στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού. γ) Με προφορική ή έγγραφη αναφορά κάθε πολίτη ή φορέα.» (άρθρο 4) «1.Αρμόδια για να ελέγχει την κατάσταση του μνημείου, κατά το άρθρο 41 του ν. 3028/2002 είναι η προβλεπόμενη από το ίδιο άρθρο πενταμελής επιτροπή. 2. Η ανωτέρω πενταμελής επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Αναστήλωσης, Μουσείων και Τεχνικών Έργων του Υπουργείου Πολιτισμού μετά από εισήγηση των κατά περίπτωση αρμοδίων Κεντρικών ή Περιφερειακών Υπηρεσιών του Υπουργείου Πολιτισμού.» (άρθρο 5) «1. Η πενταμελής επιτροπή ελέγχει το μνημείο και συντάσσει έκθεση ελέγχου στην οποία πρέπει: α) Να περιγράφεται σαφώς το εξεταζόμενο μνημείο, να διευκρινίζεται το είδος, η έκταση και ο βαθμός του κινδύνου και να προτείνονται τα μέτρα που πρέπει να εφαρμοσθούν για την οριστική άρση του κινδύνου, στα οποία περιλαμβάνονται και οι αναγκαίες εργασίες για την υποστύλωση, την προσωρινή στερέωση του κτιρίου, την αποξήλωση ετοιμόρροπων τμημάτων, τη συλλογή αρχιτεκτονικών μελών και την απομάκρυνση διακοσμητικών στοιχείων που κινδυνεύουν. β) Να υποδεικνύονται τα ηπιότερα για το μνημείο μέτρα, όπως επισκευές, ενισχύσεις, αντιστηρίξεις κλ.π., έτσι ώστε να επιτυγχάνεται η οριστική άρση του κινδύνου, με την προϋπόθεση ότι διαφυλάσσεται η αυθεντικότητα του μνημείου. γ) Να αναφέρονται σαφώς οι συνέπειες που είναι δυνατόν να υπάρξουν από την εφαρμογή των μέτρων, που υποδεικνύονται, σε σχέση με τυχόν υπάρχοντα όμορα ή γειτονικά κτίρια και να προτείνονται μέτρα για την αποφυγή των συνεπειών αυτών από την εφαρμογή των μέτρων άρσης της επικινδυνότητας. δ) Να περιγράφονται τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την ασφάλεια προσώπων (ενοίκων ή διερχομένων) και πραγμάτων. ....», (άρθρο 7) «Η επιτροπή του άρθρου 41 του ν. 3028/2002 κατά τη σύνταξη της σχετικής έκθεσης ελέγχου ετοιμόρροπου μνημείου λαμβάνει υπόψη και συνεκτιμά ελευθέρως εκθέσεις ετοιμόρροπων ή επικινδύνως ετοιμόρροπων κτιρίων, οι οποίες έχουν εκδοθεί για το συγκεκριμένο μνημείο σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ/τος της 13/22 Απριλίου 1929 "περί επικινδύνων οικοδομών" (ΦΕΚ Α'-153) και τις λοιπές ισχύουσες σχετικές διατάξεις που επιβάλλουν μέτρα για μερική ή συνολική και οριστική άρση της επικινδυνότητας ή ετοιμορροπίας.»

Εξάλλου, στη Διεθνή Σύμβαση της Γρανάδας έτους 1985 για την προστασία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της Ευρώπης που κυρώθηκε με το ν. 2039/1992 (Α' 61), που αποτέλεσε συνέχεια της Χάρτας της Βενετίας του 1964 και της Διακήρυξης του Άμστερνταμ του 1975,

προβλέπεται ότι: "στην παρούσα Σύμβαση σαν αρχιτεκτονική κληρονομιά θεωρείται ότι περιλαμβάνει τα ακόλουθα ακίνητα αγαθά:
1. Τα μνημεία: κάθε κατασκευή ιδιαίτερα σημαντική λόγω του ιστορικού, αρχαιολογικού, καλλιτεχνικού, επιστημονικού, κοινωνικού ή τεχνικού της ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων ή διακοσμητικών στοιχείων, που αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα τους. 2. Τα αρχιτεκτονικά σύνολα: ομοιογενή σύνολα αστικών και αγροτικών κατασκευών, σημαντικών λόγω του ιστορικού, αρχαιολογικού, καλλιτεχνικού, επιστημονικού, κοινωνικού ή τεχνικού τους ενδιαφέροντος, συναφή μεταξύ τους, ώστε να σχηματίζουν ενότητες, που να μπορούν να οριοθετηθούν τοπογραφικά.
3. Οι τόποι ....".

Στην διάταξη της παραγρ. 2 του άρθρου 4 του Γενικού Οικοδομικού Κανονισμού [ν. 1577/1985 (Α 210)], όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ. 2 περ. α του ν. 1772/1988 (Α 91)] ορίζεται, ότι: "Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, που εκδίδεται ύστερα από αιτιολογημένη έκθεση της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να χαρακτηρίζονται κτίρια ή τμήματά τους ως διατηρητέα ..... και να καθορίζονται ειδικοί όροι προστασίας και περιορισμοί δόμησης και χρήσης, κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις του νόμου αυτού και από κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη (ΣΤΕ 1365/2002, δημ Τνδ Νόμος).

Επιπλέον ρυθμίζονται οι ειδικές προϋποθέσεις, υπό τις οποίες επιτρέπεται και υπό τις οποίες ασκείται η κατ' εξαίρεση κτήση δικαιωμάτων κυριότητας, νομής ή κατοχής επί ακινήτων και κινητών αρχαίων μνημείων, που χρονολογούνται μετά το 1453 και δεν αποτελούν ευρήματα ανασκαφής ή άλλης αρχαιολογικής έρευνας (άρ.7παρ.3, 21 παρ.4 Ν3028/02).

Ο δικαιούχος δικαιωμάτων επί αρχαίων οφείλει να το δηλώσει (άρ 8παρ.1 και 24παρ.1), ενώ απαγορεύεται οποιαδήποτε σύσταση, αλλοίωση ή κατάργηση των δικαιωμάτων αυτών χωρίς σχετική άδεια (άρ.28). Οι πράξεις της κλοπής, της υπεξαίρεσης, της φθοράς μνημείων, της αποδοχής και διάθεσης μνημείων που αποτελούν προϊόντα εγκλήματος, της παράνομης επέμβασης ή εκτέλεσης έργου σε μνημείο, της παράνομης εξαγωγής πολιτιστικού αγαθού και της παράνομης ανασκαφής ή άλλης έρευνας για την ανεύρεση ή αποκάλυψη αρχαίων συνιστούν κακούργηματα και τιμωρούνται με κάθειρξη, η διάρκεια της οποίας (5 έως 10 ή έως 20 έτη) ορίζεται κατά περίπτωση.

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ
Μ
ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

και ταύτης
μεταθεθείσης
ο αρχαιότερος
της συνθέσεως
Δικαστής

Α

Α

Α

Με φυλάκιση, η διάρκεια της οποίας ορίζεται επίσης κατά περίπτωση, τιμωρείται η φθορά μνημείου, η παράβαση της υποχρέωσης δήλωσης μνημείου, η παράνομη μεταβίβαση μνημείου, η παράνομη εμπορεία μνημείων (άρ. 53 επ. Ν. 3028/02). Στην παρ. 3 άρ. 1 λαμβάνεται πρόνοια και για τα πολιτιστικά αγαθά που απομακρύνθηκαν οποτεδήποτε από την ελληνική επικράτεια, ορίζεται δε ότι το Ελληνικό Κράτος μεριμνά για την προστασία τους στα πλαίσια των κανόνων του διεθνούς δικαίου.

1. β.ι) Κατά τη διάταξη του αρθ. 57 εδ. α' ΑΚ, όποιος προσβάλλεται παράνομα στην προσωπικότητά του έχει δικαίωμα να απαιτήσει να αρθεί η προσβολή και να μην επαναληφθεί στο μέλλον. Με τη διάταξη αυτή προστατεύεται το δικαίωμα της προσωπικότητας ως πλέγμα αγαθών που συνθέτουν την υπόσταση του προσώπου, με τα οποία είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένο. Στην έννοια της προσωπικότητας περιέχονται όλες εκείνες οι αστάθμητες αξίες οι οποίες απαρτίζουν την ουσία του ανθρώπου (Γεωργιάδης Γενικές Αρχές σελ. 147) και προστατεύονται όλα τα αγαθά που τη συγκροτούν, ήτοι, μεταξύ άλλων, α) στοιχεία αναφορικά με τη ζωή, σωματική ακεραιότητα και την υγεία του προσώπου (σωματικά αγαθά), β) στοιχεία αναγόμενα στον ψυχικό και συναισθηματικό κόσμο του ανθρώπου (ψυχικά αγαθά), γ) στοιχεία σχετικά με την ελευθερία προς ανάπτυξη της προσωπικότητας, δ) στοιχεία συνδεδεμένα με την τιμή του προσώπου, ε) στοιχεία του ιδιωτικού βίου και της σφαίρας του απορρήτου (βλ. Γεωργιάδης Γενικές Αρχές σελ. 147, ΕφΛαρ 373 / 2011 δημ. ΤΝδ Νόμος).

Στην έννοια του δικαιώματος επί της προσωπικότητας περιλαμβάνονται όλα τα άυλα αγαθά, τα οποία είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένα με το πρόσωπο και ανήκουν σ' αυτό, όπως είναι και η κοινωνική ατομικότητα του ανθρώπου. Από τα ανωτέρω απορρέει και το δικαίωμα χρήσεως των κοινόχρηστων πραγμάτων (άρθρα 967, 968-970 ΑΚ), όπως είναι και ο ατμοσφαιρικός αέρας, που εντάσσονται στην ευρύτερη έννοια του περιβάλλοντος και συμπίπτουν σε ευρεία κλίμακα με τα σημαντικότερα περιβαλλοντικά αγαθά, συνιστώντας τόσο προϋπόθεση ζωής όσο και στοιχεία για την εξασφάλιση ποιότητας ζωής.

Η προστασία του δικαιώματος της προσωπικότητας μέσω των ανωτέρω διατάξεων του ΑΚ απαιτεί τη συνδρομή των εξής προϋποθέσεων: α) Προσβολή του δικαιώματος χρήσεως που συνίσταται στη διατάραξη από τρίτους κάποιου περιβαλλοντικού στοιχείου κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να αλλοιώνεται ή να καταργείται η κοινή ωφέλεια που πηγάζει από τη χρήση του συγκεκριμένου

πράγματος ή προσβολή της υγείας (σωματικής ή ψυχικής) του προσώπου, β) παράνομος χαρακτήρας της προσβολής, δηλαδή ύπαρξη συμπεριφοράς αντίθετης με τις επιταγές ή απαγορεύσεις της έννομης τάξεως (βλ. Γεωργιάδη, Γεν ΑρχΑΔ, 1997, παρ. 12, αρ. 20, σ. 129), που προσβάλλει την κοινή χρήση ή την κοινή ωφέλεια κοινού σε όλους ή κοινόχρηστου πράγματος ή τη σωματική ή την ψυχική υγεία του ατόμου.

Από το συνδυασμό των διατάξεων 57, 59§2, 914, 932, 299 ΑΚ, προκύπτει ότι όποιος προσβάλλεται παράνομα στην προσωπικότητά του, χωρίς να συντρέχει λόγος που αίρει το παράνομο, έχει : α) αξίωση για άρση της προσβολής β) αξίωση για μη επανάληψη της προσβολής στο μέλλον γ) αξίωση αποζημίωσης, όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της αδικοπραξίας σύμφωνα με το άρθρο 914 ΑΚ, δηλαδή η προσβολή να συνιστά παράνομη συμπεριφορά, να υπάρχει υπαιτιότητα και περιουσιακή ζημία και δ) αξίωση για χρηματική ικανοποίηση, λόγω ηθικής βλάβης. Το δικαστήριο επιδικάζει χρηματική ικανοποίηση μετά από αίτημα του κατηγορουμένου, αν υπάρχει πταίσμα του προσβάλλοντος και η προσβολή είναι σημαντική (ΑΠ 389/2004, ΑΠ 1252/2003, ΑΠ 1256/2003, ΑΠ 996/2002, ΑΠ 996/2002, ΑΠ 854/2002, ΑΠ 825/2002, ΑΠ 167/2000, δημ: Τνδ: Νόμος).

Για την άσκηση των παραπάνω αξιώσεων νομιμοποιείται ο χρήστης του συγκεκριμένου πράγματος ή το πρόσωπο (ως προς τα σωματικά ή ψυχικά αγαθά) που υπέστη την προσβολή, ο οποίος στην πρώτη περίπτωση θα πρέπει να βρίσκεται σε ορισμένη τοπική σχέση με το αντίστοιχο περιβαλλοντικό αγαθό (βλ. Καράκωστα, Η προστασία των περιβαλλοντικών αγαθών κλπ., ό.π., ΝοΒ 41. 45, ΕφαΘ 1711/1991 Αρμ 45.484, ΠΠρΗρ 109/2009 Α' Δημοσίευση Νόμος).

Ι. β.ιι) Με την αξίωση προς άρση της προσβολής επιδιώκεται ο άμεσος παραμερισμός της πράξης που συνιστά την προσβολή. Η αξίωση προς άρση της προσβολής, κατευθύνεται κατά κύριο λόγο στην αποκατάσταση των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση στην κατάσταση που υπήρχε πριν συντελεστεί η προσβολή. Προϋπόθεση αυτής το ενεργό της πράξης της παράνομης προσβολής. Το Δικαστήριο έχει ευχέρεια να ορίσει κατά ποιο τρόπο θα γίνει η άρση της προσβολής, βάσει του προσβαλλομένου αγαθού, του είδους της προσβολής, της βαρύτητάς της και των αποτελεσμάτων της. Πρόκειται δηλαδή για καταδίκη σε επιχείρηση πράξης (946ΚΠολΔ) Πρέπει δε να γίνει δεκτό ότι το αρκεί για το ορισμένο της αξίωσης αποκατάστασης η ακριβής περιγραφή της παράνομης προσβολής ώστε να συνάγεται λογικά η επιβαλλόμενη ενέργεια προκειμένου να παύσει αυτή (

ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΚΗ
Η
ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

και τούτης
μεταθεθείσης
ο αρχαιότερος
της συνθέσεως
Δικαστής

Α

Α

Α

Απόστολος Γεωργιάδης, *Αστικός Κώδικας, 1 Γενικές αρχές*, 1978, Αθήνα, Σάκκουλα, σελ. 103-105,

Κατά τη διάταξη του αρθ. 59 ΑΚ, στην περίπτωση των δύο προηγούμενων άρθρων (στα οποία περιλαμβάνεται και το αρθ. 57) το δικαστήριο με την απόφασή του, ύστερα από αίτηση αυτού που έχει προσβληθεί και αφού λάβει υπόψη το είδος της προσβολής, μπορεί επιπλέον να καταδικάσει τον υπαίτιο να ικανοποιήσει την ηθική βλάβη αυτού που έχει προσβληθεί. Η ικανοποίηση συνίσταται σε πληρωμή χρηματικού ποσού, σε δημοσίευμα ή σε οτιδήποτε επιβάλλεται από τις περιστάσεις.

Από την ανωτέρω διάταξη συνάγεται ότι σε περίπτωση παράνομης προσβολής της προσωπικότητας, ο προσβληθείς δικαιούται και την ικανοποίηση της ηθικής του βλάβης. Προς τούτο, όμως, απαιτείται πταίσμα του προσβολέα, αρκεί δε κάθε είδους υπαιτιότητα από δόλο ή αμέλεια (βλ. ΑΠ 408/07 Δνη 49. 201, ΑΠ 1987/07 Δνη 2008. 501, ΑΠ 1897/06 Δνη 2007. 861, ΑΠ 408/07 Δνη 49. 201, ΑΠ 1987/07 Δνη 2008. 501, ΑΠ 1897/06 Δνη 2007. 861, ΑΠ 1143/03 Δνη 46. 394, ΕΦ Λαρ373/2011 δημ. Νόμος).

Ι. β. υ) Η προσβολή είναι παράνομη, όταν η επέμβαση στην προσωπικότητα του άλλου δεν είναι επιτρεπτή από το δίκαιο ή γίνεται σε ενάσκηση δικαιώματος, το οποίο, όμως, είναι από άποψη έννομης τάξης, μικρότερης σπουδαιότητας, είτε ασκείται καταχρηστικά. Ενόψει της σύγκρουσης των προστατευομένων αγαθών προς τα προστατευόμενα αγαθά της προσωπικότητας των άλλων ή προς το συμφέρον της ολότητας, θα πρέπει να αξιολογούνται και να σταθμίζονται στη συγκεκριμένη περίπτωση τα συγκρινόμενα έννομα αγαθά και συμφέροντα για την διακρίβωση της ύπαρξης προσβολής του δικαιώματος επί της προσωπικότητας και ο παράνομος χαρακτήρας της.

Για την προστασία της προσωπικότητας δεν απαιτείται η ύπαρξη πταίσματος (δόλου η αμέλειας) αυτού που προσβάλλει. Απαιτείται, όμως, για την αξίωση αποζημίωσης και χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης, αφού το αρθρ. 57 παρ. 2 παραπέμπει στις διατάξεις περί αδικοπραξιών (914 επ. ΑΚ). Αποκλείεται, συνεπώς, η αξίωση χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης εάν είτε η πράξη δεν επάγεται προσβολή της προσωπικότητας, καίτοι τυχόν παράνομη, είτε είναι ανυπαίτια, είτε έλαβε χώρα κατ' ενάσκηση νομίμου δικαιώματος προστατευμένου κατά προτίμηση έναντι εκείνου της προσωπικότητας και ως εκ τούτου δεν είναι παράνομη, εκτός εάν υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες η εν λόγω ενάσκηση δικαιώματος είναι καταχρηστική, ως αντικείμενη στα αντικειμενικά κριτήρια της ΑΚ 281, υφίσταται δε και το

στοιχείο της υπαιτιότητας. Στην έννοια της υπαιτιότητας (πταίσματος) περιλαμβάνονται τόσο ο δόλος, που στο πεδίο εφαρμογής του Αστικού Δικαίου κρίνεται με ανάλογη εφαρμογή της διάταξης του αρθ.27 του ΠΚ, όσο και η αμέλεια (ΑΠ 899/2011, ΑΠ 955/2011, 753/2011, 756/2011 391/06 δημ. ΤΝΔ Νόμος).

Ι. γ) Το δικαίωμα επί της προσωπικότητας προσδιορίζεται εννοιολογικά και με τις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1, 5 παρ. 1 και 2 και 5, 24 παρ. 1 του Συντάγματος, η δε συμπεριφορά με την οποία διαταράσσεται από τρίτους στοιχείο περιβαλλοντικό κατά τέτοιο τρόπο, ώστε είτε να αλλοιώνεται ή να καταργείται η κοινή ωφέλεια που πηγάζει από τη χρήση του συγκεκριμένου πράγματος, είτε να καθίσταται αδύνατη η χρήση του στοιχείου αυτού, συνιστά παράνομη προσβολή κατά τις διατάξεις των άρθρων 57, 970 ΑΚ, όπως αυτές εμπλουτίζονται από το άρθρο 24 του Σ (βλ. οπ Καράκωστα)

Κατά την έννοια των διατάξεων αυτών, ευθύνη προς αποζημίωση γεννάται όχι μόνο από την έκδοση μη νόμιμης εκτελεστής διοικητικής πράξης ή από τη μη νόμιμη παράλειψη έκδοσης τέτοιας πράξης, αλλά και από μη νόμιμες υλικές ενέργειες των οργάνων του Δημοσίου, των Ο.Τ.Α. και των άλλων ν.π.δ.δ., εφόσον αυτές συνάπτονται με την οργάνωση και τη λειτουργία των δημοσίων υπηρεσιών. Απαραίτητη, πάντως, προϋπόθεση για την επιδίκαση αποζημιώσεως, η οποία μπορεί να συνίσταται και στην κατ' άρθρο 932 του Α.Κ. χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, είναι η ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της παράνομης πράξης ή παράλειψης ή υλικής ενέργειας ή παράλειψης υλικής ενέργειας του δημοσίου οργάνου και της επελθούσας ζημίας (ΣτΕ 4100/2012, 5/2012740/2001, 2937/2009, 1249/2010, Τνδ Νόμος).

Ι. δ) Επειδή, στο άρθρο 105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα (Εισ.Ν.Α.Κ.) ορίζεται ότι «Για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του δημοσίου κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας που τους έχει ανατεθεί, το δημόσιο ενέχεται σε αποζημίωση, εκτός αν η πράξη ή η παράλειψη έγινε κατά παράβαση διάταξης που υπάρχει για χάρη του γενικού συμφέροντος...», στο δε άρθρο 106 του ιδίου νόμου ορίζεται ότι «Οι διατάξεις των δύο προηγούμενων άρθρων εφαρμόζονται και για την ευθύνη των δήμων, των κοινοτήτων ή των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, από πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων που βρίσκονται στην υπηρεσία τους».

Η ευθύνη του Δημοσίου (κατά το άρθρο 105 του Εισ.ν.Α.Κ. και αντίστοιχα κατά το άρθρο 106 για ΝΠΔΔ) προς αποζημίωση για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του κατά την άσκηση

της δημόσιας εξουσίας που τους έχει ανατεθεί, παρέχεται στις περιπτώσεις που η παράνομη συμπεριφορά συντελείται με εκτελεστές διοικητικές πράξεις των οργάνων του ή παραλείψεις προς έκδοση τέτοιων πράξεων, αλλά και από υλικές ενέργειες που τελέσθηκαν σε συνάρτηση προς την οργάνωση και λειτουργία της δημόσιας υπηρεσίας ή εξαιτίας τους, εφόσον όμως δεν συνδέονται με την ιδιωτική διαχείριση της περιουσίας του Δημοσίου, ούτε οφείλονται σε πταίσμα του οργάνου και αυτό ενήργησε εκτός του κύκλου των υπηρεσιακών του καθηκόντων (Α.Ε.Δ. 5/1995).

Συνεπώς, όταν επιδιώκεται αποζημίωση για παρανομία των οργάνων του Δημοσίου, αλλά η επικαλούμενη ως παράνομη ενέργεια συντελέσθηκε μέσα στα πλαίσια ή έχει ως υπόβαθρο σχέση ιδιωτικού δικαίου, οι εντεύθεν διαφορές υπάγονται στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων (βλ. ΑΕΔ 3/2004, 11/92, 42/90, δημ ΤΝΔ Νόμος).

Σύμφωνα με τα άρθρα 104 και 106 ΕισΝΑΚ, η εξωσυμβατική ευθύνη του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των ΝΠΔΔ ρυθμίζεται από τους κανόνες του ιδιωτικού δικαίου στις εξής δύο περιπτώσεις: α) όταν οι σχέσεις τους, στο πλαίσιο των οποίων τελούνται οι πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων τους, διέπονται από τους κανόνες του ιδιωτικού δικαίου και β) όταν οι πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων αυτών αφορούν τη διαχείριση της ιδιωτικής περιουσίας τους, ανεξάρτητα από το αν οι πράξεις τελέσθηκαν κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας (ΑΕΔ, 3/2004στΕ 3045/1992).

Οι σχέσεις του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των ΝΠΔΔ, οι οποίες διέπονται από το ιδιωτικό δίκαιο, είναι συμβατικές, αλλά, δεν αποκλείεται και η δημιουργία σχέσεων που διέπονται από το ιδιωτικό δίκαιο, από τις οποίες μπορεί να προκύψει εξωσυμβατική ευθύνη. Η δημιουργία εξωσυμβατικής ευθύνης είναι περισσότερο πιθανή από τη διαχείριση της ιδιωτικής περιουσίας τους, δηλαδή, κινητών και ακινήτων πραγμάτων, στα οποία τα δημόσια νομικά πρόσωπα έχουν εμπράγματα δικαιώματα ή τη νομή ή την κατοχή, ανεξάρτητα από το αν τα πράγματα αυτά είναι κοινόχρηστα. Έτσι για παράδειγμα η ευθύνη από πράξεις ή παραλείψεις σχετικές με την κατασκευή, τη συντήρηση και την γενικά τεχνική επιμέλεια των πραγμάτων που ανήκουν στη δημόσια κτήση (ΕφΑθ 1504/1959, ΕΕΝ, κζ', 438, βλ. και Ε. Σπηλιωτόπουλου, *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου*, 2009, Αθήνα, Εκδόσεις Σάκκουλα, Έβδομη έκδοση, σελ.236).

Συνεπώς, δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις αυτές το τυπικό λειτουργικό κριτήριο, δηλαδή, η άσκηση εξουσίας ή η παράνομη παράλειψη από όργανο που ανήκει σε ν.π.δ.δ., αλλά εξετάζεται κάθε

φορά η υποκείμενη αιτία που αφορά η κάθε υπόθεση, ήτοι, εφόσον πρόκειται για τρόπο διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων ν.π.δ.δ., εάν η διαχείριση αυτή αφορά περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν μέρος της δημόσιας περιουσίας και είναι μάλιστα και εκτός συναλλαγής και ακατάσχετα ή αφορούν διαχείριση ιδιωτικής περιουσίας, δηλαδή περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν κατά κυριότητα και οργανικά σε δημόσιο φορέα, όπως το αντίδικο ν.π.δ.δ., αλλά δεν συνδέονται οργανικά και λειτουργικά με την επίτευξη των σκοπών του και την άσκηση δημόσιας υπηρεσίας, αλλά αποτελούν ιδιωτική του περιουσία.

Ι. ε) Για να είναι ορισμένη κατά το άρθρ. 216 ΚΠολΔ η αγωγή, με την οποία επιδιώκεται η επιδίκαση διαφυγόντος κέρδους, πρέπει να εκτίθενται σαφώς σ' αυτή τα περιστατικά που προσδιορίζουν την προσδοκία του αντίστοιχου κέρδους. Δεν αρκεί δηλαδή να αναφέρονται αφηρημένα στο δικόγραφο της αγωγής οι σχετικές με τον προσδιορισμό του διαφυγόντος κέρδους εκφράσεις του νόμου, αλλά απαιτείται η εξειδικευμένη και λεπτομερής, κατά περίπτωση, μνεία των περιστατικών, που καθιστούν πιθανό το κέρδος ως προς τα επιμέρους κονδύλια, καθώς και η ιδιαίτερη επίκληση των κονδυλίων αυτών (ΟΛΑΠ 20/1992). Ειδικότερα για την πληρότητα της αγωγής, με την οποία επιδιώκεται η επιδίκαση διαφυγόντος κέρδους που συνίσταται στην απώλεια εσόδων λόγω διακοπής ή μειωμένης άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας, πρέπει, αλλά και αρκεί, να αναφέρονται στο δικόγραφό της, όλα εκείνα τα κρίσιμα περιστατικά, από τα οποία προκύπτει ότι ο ενάγων θα εισέπραττε με πιθανότητα από την επαγγελματική του δραστηριότητα το αιτούμενο ποσό κέρδους κατά τη συνηθισμένη πορεία των πραγμάτων ή με βάση τις ειδικές συνθήκες της συγκεκριμένης περίπτωσης και ιδίως τα ληφθέντα προπαρασκευαστικά μέτρα (ΑΠ 175/2010, ΑΠ 220/2012 δημ τνδ Νόμος).

II. Η ΑΓΩΓΗ

II. α) Ιστορικό και αίτημα.

Με την υπό κρίση αγωγή, το ενάγων πρόσωπο δημόσιου δικαίου ΟΤΑ α' Βαθμού, Δήμος Λουτρόπολης Θερμής ιστορεί τα εξής: Το εναγόμενο νομικό πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «Ταμείο Συντάξεως και Αυτασφάλισεως Υγειονομικών» το οποίο απορροφήθηκε από το νομικό πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «Ενιαίο Ταμείο Ανεξαρτήτων Απασχολούμενων», που εδρεύει στην Αθήνα απέκτησε δυνάμει μεταβίβασης της κυριότητας, λόγω σύμβασης πώλησης από την εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, για την οποία πώληση συντάχθηκε η με αριθμ.31815 πράξη πώλησης του

ΣΤΟΡΗΘΗΚΕ
Υ
ΕΙΣΗΓΗΤΙΑ

και ταυτης
μεταπειθεισης
ο αρχαιότερος
της συνθέσεως
δικαιοτης

συμβολαιογράφου Μυτιλήνης Πέτρου Οικονομόπουλου, που νόμιμα μεταγράφηκε, την κυριότητα του επίδικου ξενοδοχείου «Σάρλιτζα Παλλάς» το οποίο έχει χαρακτηριστεί διατηρητέο, μαζί με τις όμορες θερμοπηγές και τα κτίσματα αυτών καθώς και όμορο του ξενοδοχείου ακίνητο με τα εντός αυτού κτίσματα, όπως τα προαναφερόμενα ακίνητα, που αναλυτικά προσδιορίζονται και περιγράφονται στο δικόγραφο της αγωγής.

Το εναγόμενο κατά το χρονικό διάστημα που είναι κύριος του επίδικου ακινήτου δεν προέβη ως ώφειλε στην συντήρηση προστασία και ανάδειξη αυτού, με αποτέλεσμα αυτό να έχει διαβρωθεί, να έχουν καταστραφεί τα κινητά παραρτήματα αυτού, η στέγη του έχει αποσαθρωθεί, σε κάποια σημεία της να έχει αποξηλωθεί και το εναπομείναν τμήμα της να παρουσιάζει έντονο βέλος κάμψης. Σε όλες τις όψεις του κτιρίου τμήματα του σοβά έχουν αποκολληθεί με αποτέλεσμα να έχουν αποκαλυφθεί τα δομικά υλικά του φέροντα οργανισμού του κτιρίου. Μεγάλο μέρος των κουφωμάτων και ιδιαίτερα στους ορόφους έχουν αποψιλωθεί ενώ τα εναπομείναντα έχουν φθαρεί και κάποια από αυτά είναι επίσης έτοιμα να πέσουν. Εσωτερικά, σε κάποια σημεία τα ξύλινα πατώματα των ορόφων και οι τοίχοι από μπαγδατί έχουν αποξηλωθεί, με αποτέλεσμα να έχει κηρυχθεί επικίνδυνο από την Πολεοδομία. Το προαναφερόμενο ξενοδοχείο αποτελεί ιστορικό, αρχιτεκτονικό, περιβαλλοντικό λόγω των ιαματικών πηγών, και πολιτιστικό μνημείο, άμεσα συνδεδεμένο με την αρχιτεκτονική, πολιτιστική και περιβαλλοντική κληρονομιά του Δήμου Λουτρόπολης Θερμής. Η πλήρης εγκατάλειψη αυτού από το εναγόμενο το οποίο είχε εκ του νόμου υποχρέωση να το προστατεύει και αν τι συντηρεί αποτελεί παράνομη πράξη που οφείλεται στην αποκλειστική υπαιτιότητα του εναγομένου, η οποία προσβάλλει το δικαίωμα προσωπικότητας των κατοίκων της Θερμής οι οποίοι εκπροσωπούνται από τον ενάγοντα Δήμο.

Περαιτέρω, ο ενάγων Δήμος ισχυρίζεται ότι η παραμέληση του ένδικου ξενοδοχείου, υποβάθμισε την εκεί περιοχή και άφησε αναξιοποίητες τις ιαματικές πηγές που βρίσκονται στον χώρο του ξενοδοχείου, εξαιτίας των οποίων ανεγέρθηκε εκεί το ξενοδοχείο και εξαιτίας των όποιον απέκτησε την φήμη ενός από τα πλέον περιζήτητα θέρετρα κατά την διάρκεια του μεσοπολέμου. Από τις πράξεις του εναγομένου, οι οποίες οδήγησαν στην μερική καταστροφή και απειλούν με ολοσχερή εξαφάνιση το προαναφερόμενο μνημείο, υπέστη οικονομική αποθετική, ζημία ο ενάγων Δήμος, ο οποίος από την συντήρηση και ανάδειξη του μνημείου θα προσέλκυε τουρισμό με

αποτέλεσμα να αναβαθμιστεί, η γύρω περιοχή και να εισπράττει αυτός λόγω των αυξημένων μισθωμάτων, ανά έτος, ποσό δεκαπλάσιο των εσόδων τα οποία εισπράττει από τα οκτώ ακίνητα κυριότητάς του τα οποία εκμισθώνει εσοδεύοντας το πόσο των 869.081,4 Ευρώ και συγκεκριμένα το πόσο των 4.345.407,00 ευρώ (=86.908,14 Ευρώ X 10 και άρα για το διάστημα από 1-1-2006 έως 1-1-2011 θα εισέπραττε το ποσό των 4.345.407, ευρώ).

Ακόμα ο ενάγων Δήμος ισχυρίζεται ότι αν το εναγόμενο είχε αναδείξει ως είχε την υποχρέωση το ένδικο ξενοδοχείο θα εισέπραττε ετησίως το εικοσαπλάσιο του ποσού των εσόδων που εισπράττει από τα τέλη από καταστήματα που βρίσκονται στην Παραλία Θερμής, το οποίο ποσό κατά το έτος 2007 ανήλθε στο ποσό των 10.907,38 Ευρώ και επομένως κατά την συνήθη πορεία των πραγμάτων θα εισέπραττε το συνολικό ποσό των 1.036.201,1 Ευρώ (από 1-1-2006 έως 1-1-2011 το ποσό των 10.090.738 Ευρώ (=218.147,6 Ευρώ X 5 έτη). Συνεπώς αφαιρουμένου του ετήσιου εισοδήματος που είχαμε την τελευταία πενταετία από την εισπραξη τελών παρεπιδημούντων από τις επιχειρήσεις της Παραλίας Θερμής, το εναγόμενο οφείλει να, καταβάλλει στον ενάγοντα δήμο, το ποσό των 1.036.201,1 Ευρώ [=1.090.738- (10.907,38 Ευρώ ετησίως X 5 έτη)].

Με βάση το προαναφερόμενο ιστορικό, ο ενάγων Δήμος ζητά:

- 1) Να υποχρεωθεί το εναγόμενο να άρει την προσβολή, λαμβάνοντας άμεσα μέτρα αποκατάστασης του φέροντος οργανισμού των αναλυτικά περιγραφόμενων στην υπό κρίση αγωγή, κτισμάτων με την επιμέλεια του αρμόδιου Υπουργείου Πολιτισμού.
- 2) Να απειληθεί εναντίον του χρηματική ποινή 2.000 ευρώ, ως μέσον εκτέλεσης κάθε παράβασης του διατακτικού της εκδοθησομένης απόφασης καθώς και για κάθε διατάραξη του στο μέλλον.
- 3) Να υποχρεωθεί το εναγόμενο να καταβάλει στον ενάγοντα ως αποζημίωση για την ηθική βλάβη λόγω προσβολής προσωπικότητας που έχει υποστεί, το ποσό του ενός εκατομμυρίου Ευρώ (1.000.000).
- 4) Να υποχρεωθεί το εναγόμενο να καταβάλει στον ενάγοντα ως αποζημίωση για διαφυγόντα κέρδη, το συνολικό ποσό των τεσσάρων εκατομμυρίων εννιακοσίων σαράντα επτά χιλιάδων και 67 ευρώ 4.947.067,00 (τριών εκατομμυρίων εννιακοσίων δέκα χιλιάδων οκτακοσίων εξήντα έξι Ευρώ και τριάντα λεπτών του Ευρώ (3.910.866,30) το οποίο ο Δήμος θα

ΘΕΩΡΗΣΗ
Η
ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

και ταύτης
μεταθεθείσης
Ο αρχαιότερος
της συνθέσεως
Δικαστής

Α

h

AZ